

ПРЕХОДЪТ ОТ УЧИЛИЩНИЯ ЖИВОТ КЪМ “РЕАЛНИЯ” СВЯТ

[...] — [14г.] — [16г.] — [18г.] — [21г.] — [40г.] — [...] →

Задача 1. Прочети твърденията по-долу. В скобите пред всяко от тях запишете възрастта от времевата линия, на която гражданинът в България придобива съответното право или наказателна отговорност:

[.....] 1) Нося наказателна отговорност пред съда за постъпките си, ако разбирам свойството и значението на извършеното и мога да бъда съден за престъпление, макар и с по-леки присъди).

[.....] 2) Вече мога да сключа граждански брак, но само по изключение, при важни причини и с разрешение от Районния съд.

[.....] 3) Мога сам да тегля кредити, да купувам имоти и да отворя фирма без погнис на родител.

[.....] 4) Вече мога да бъда избран за Нарoden представител в Парламента на Република България.

[.....] 5) С разрешение от Инспекцията по труда мога да започна работа на трудов договор при олекотени условия, без нощен труд и задължително.

[.....] 6) Вече имам право да се кандидатирам за Президент на Република България.

[.....] 7) Имам право да управлявам лек автомобил (категория В) самостоятелно, след като издържа изпитите.

[.....] 8) Мога да давам задължаващо съгласие (или несъгласие) за промяна на гражданството ми или на името ми.

[.....] 9) Вече мога законно да си купувам алкохолни напитки и тютюневи изделия от магазина.

[.....] 10) По изключение мога да бъда приеман на работа в киното, театъра или цирка и да получавам възнаграждение за труда си.

Задача 2. Време за рефлексия! Довърши изреченията:

Фактът, който ме изненада най-много днес, е, че на възраст от години в България вече имам право да

Днес разбрах, че психологическата подготовка за прехода от училищния живот към “реалния” свят не означава само да знам какви права получавам с навършването на 18 години, но и да

.....

КАЗУС 1: „ЛЕСНИ ПАРИ“

Алекс (на 18 г.) си търси работа като барман през лятото. Собственик на заведение, познат на баща му, му предлага отлична заплата в брой, но му предлага да сключат договор, в който пише друга сума. „Така няма да плащаме и двете много данъци и осигуровки на държавата – чистите пари за теб ще са повече“. Алекс е изкушен, защото иска бързо да събере пари за кола.

- Какви са рисковете за Алекс?
- Каква е неговата гражданска отговорност като данъкоплатец?
- Как според вас правилно да постъпи младежът?



КАЗУС 2: „БЪРЗ КРЕДИТ“

Мария току-що е навършила 18 години и има шофьорска книжка. Много иска собствен автомобил, но няма достатъчно спестявания. В интернет вижда реклама за „Бърз кредит до 5000 лв. само срещу лична карта за 15 минути – без поръчители и без доказване на доходи“. Тя решава веднага да отиде и да подпише договора, без да го чете особено внимателно.

- Какви са рисковете за Мария?
- Ако Мария подпише договора и спре да плаща, кои институции ще я потърсят?
- Как е правилно да постъпи Мария?



КАЗУС 3: „ПЪРВИЯТ НАЕМ“

Стефан (на 18 г.) се мести в друг град да учи в университет. Намира си страхотен апартамент с много мил хазяин, който му казва: „Няма нужда да подписваме официален договор за наем и да го регистрираме, така спестяваме данъци. Ти нали си сериозно момче?“. Според Стефан апартаментът е чудесен и някой друг ще му го вземе под носа, ако той продължава да се колебае.

- Какви са рисковете за Стефан?
- Как подписването на договор ще защити правата му като наемател?
- Как е правилно да постъпи Стефан?



КАЗУС 4: „ПЪРВОТО ГЛАСУВАНЕ“

Предстоят избори и Елена (на 18 г.) ще гласува за първи път в живота си. В TikTok тя попада на атрактивно, забавно видео на млада инфлуенсърка, която твърди, че един от кандидатите ще работи за това висшето образование да бъде безплатно и всеки студент държавна поръчка да поръча 500 лв. стипендия. Елена решава да гласува за този кандидат.

- Какви са „рисковете“ за Елена?
- Как подобни фалшиви новини могат да се отразят на държавата?
- Как е правилно да постъпи Елена?